

Naturvernforbundet
i Nordland

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO

Fauske, 04.06.2021

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Nordland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Nordland, Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland, Salten Naturlag, Bodø og Omegns Turistforening.

Uttalelse til søknad om konsesjon for uttak/regulering av vann til landbasert oppdrett (akvakultur) – Salten Smolt AS

Forum for natur og friluftsliv i Nordland (FNF Nordland) viser til høring av Salten Smolt AS' søknad om å utvide sitt vannuttak fra Mølnelva og endre regime for slipp av minstevannføring fra Gardsvatnet, Breivik i Bodø kommune.

Beskrivelse av tiltaket

Salten Smolt AS søker om å utvide sitt vannuttak fra Mølnelva og endre regimet for slipp av minstevannføring fra Gardsvatnet. Dagens konsesjon gjelder en regulering av Gardsvatnet mellom kote 110,7 og 109,7, med slipp av minstevannføring på 260 l/s om sommeren og 160 l/s om vinteren. Minstevannføringen er pålagt av hensyn til bestanden av elvemusling i Mølnelva.

De har også konsesjon til uttak av maks 16,4 m³ /min (ca. 270 l/s) vann fra Mølnelva ved Mølnfossen. Det er ikke krav om slipp av minstevannføring fra inntaket (nedstrøms Mølnfossen).

Salten Smolt AS søker nå om å ta ut inntil 60 m³ /min (1000 l/s) med et maksimalt gjennomsnittlig uttak over året på 30 m³ /min (500 l/s). Det søkes også om å endre minstevannføringsregimet fra Gardsvatnet, slik at det slippes 4 m³ /min (67 l/s) når Gardsvatnet når kote 110 og ned til LRV ved kote 109,7. Det søkes ikke om tekniske inngrep.

I henhold til søknaden begrunner Salten Smolt AS søknaden med at: «*endring vil sikre en jevnere vannføring i tørre perioder og en kan unngå perioder der man i praksis har minimal vannføring ved LRV og lavt tilsig. Det vil sikre både vann til settefiskanlegget og økosystemet med elvemusling / ørret. En kan med det unngå bunnfrysing i vassdraget med dertil konsekvenser for elvemusling og drift av settefiskanlegget. Gitt ytterlige ingen tilførsel av vann i vassdraget vil det da ta ca. 26 dager før vi når LRV som da forventes å være tilstrekkelig slik at en unngår midlertidige unntak som i 2018. Ved å halvere minstevannføringen fra kotehøyde 110,00 til 109,7 har vi da utvidet tiden det tar før vi når LRV. Oppsummert vil dette være en langsiktig strategi for å kunne ivareta både næringsinteressene og de viktige kvalitetene mellom reguleringsdemning og vannuttaket.*».

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
nordland@fnf-nett.no | Eiaveien 5, 8208 Fauske | 908 06 146
organisasjonsnummer 983 267 998 | www.fnf-nett.no/nordland

FNF Nordlands innspill til søknaden

Naturmangfold

I elvestrekningen mellom demning i Gardsvatnet og vanninntaket på Mølnfossen finnes det en bestand av elvemusling (*Margaritifera margaritifera L.*). I søknaden vises det til at bestanden er estimert til å være 60 – 100 000 individer. Videre står det at tellinger og kartlegginger har påvist unge individer av arten, som viser at den formerer seg også etter utbyggingen. Det var imidlertid ingen fagrapporter vedlagt søknaden som støttet opp om disse tallene og disse funnene. Vi måtte derfor henvende oss til Salten Aqua / Salten Smolt, som raskt svarte oss på henvendelsen. Vi fikk som tilsvarende at de har engasjert *Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO)* i forbindelse med overvåking av elvemusling både før og etter regulering av Gardsvatnet. Vi fikk samtidig tilsendt to dokumenter som var til god hjelp og som støtter opp om noe av det som står i søknaden. Vi fikk også beskjed om at det er purret på å få ferdigstilt en fullstendig rapport. FNF Nordland mener det er fint om denne blir ferdig og tilgjengelig så snart det lar seg gjøre.

Elvemuslingen er en rødlistet art (VU - sårbar) og en ansvarsart for Norge. Elvemuslingens livssyklus omfatter et larvestadium som er festet til gjellene på laks eller ørret, et ungt stadium nedgravd i grusen og et voksent stadium synlig på elvebunnen. Derfor er det elvemuslingens livssyklus og dens livsbetingelser (økologien) som i vesentlig grad må hensyntas i vurderingen om det skal tillates endringer i manøvreringsregimet. Salten Smolts forslag til manøvreringsregime kan være en grei løsning for vannmiljøet og tilpasset både elvemuslingen og driften deres, men vi har ikke kompetanse til å uttale oss om dette.

NVE må gjennomgå sine rutiner når de legger ut tilsvarende saker til offentlig ettersyn, og hvilke krav de stiller til søker. Vi mener relevante, faglige miljørapporter må legges ved søknader. For hvordan skal høringsparter, for eksempel frivillige organisasjoner uten spisskompetanse på hydrologi og elvemusling, kunne svare på hvilket manøvreringsreglement som er mest optimalt i Mølnelva? Vi reiser ingen tvil om at Salten Smolt har god kjennskap til vassdraget og hva som er deres behov, men på prinsipielt grunnlag mener vi at miljøvurderingene skulle vært beskrevet i en vedlagt miljørapport foretatt av ekstern fagkompetanse. NVE skal fatte en riktig og kunnskapsbasert beslutning, og saken må være så godt opplyst som mulig (jfr. forvaltningsloven § 17). Naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper (§§ 8-12) stiller også krav om at «kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet».

Dersom det så skulle bli vedtatt et nytt minstevannføringsregime, så må det settes konsesjonsvilkår om at elvemuslingen følges opp med et overvåkningsprogram. Salten Smolt har bekreftet at de gjør dette i dag som uten vilkår, men vi mener på generelt grunnlag at dette må komme fra myndighetene. Resultatene må publiseres og gjøres tilgjengelig for allmenne interesser.

Endret vannuttak fra Mølnelva og hvilke effekter det vil ha for vann- og landlevende arter nedstrøms vannuttaket (f.eks. sjøørret og fossefall), må også belyses bedre frem enn det gjør i søknaden.

Friluftsliv

I henhold til friluftslivskartleggingen så er store deler av Mølnelva og hele Gardsvatnet verdisatt som et *svært viktig friluftslivsområde* (Breivikdalen ID: FK00002381). Området har størst betydning for lokalbefolkningen og som et nærmiljøfriluftslivsområde, men i henhold til kartleggingen brukes også

området av andre (regionalt og nasjonalt). For FNF Nordland er det viktig at dagens drift og gjeldende konsesjon, og eventuell ny konsesjon, hensyntar friluftslivet. Vann og vassdrag bidrar til mange naturopplevelser.

Andre merknader

Vi registrerer at det er kommet høringsinnspill fra lokalt hold som er veldig kritisk til konsesjonen og driften. FNF Nordland kjenner ikke til de lokale forholdene og punktene som anføres, men de er såpass alvorlige som må kunne avklares i denne prosessen. En befaring med berørte interesser og en arena for dialog/informasjon ville vært fint for å avklare interessekonflikter.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Nordland

Ylva Edvardsen
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator

